

พระราชบัญญัติ

ชื้อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๕

เป็นปีที่ ๑๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยชื้อบุคคล

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติชื้อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติชื้อบุคคล พ.ศ. ๒๔๕๖

(๒) พระราชกำหนดขนานนามสกุลเพิ่มเติม พระพุทธศักราช ๒๔๖๕

(๓) พระราชบัญญัติขนานนามสกุล (ฉบับที่ ๒) พระพุทธศักราช ๒๔๘๑

(๔) พระราชบัญญัติชื่อบุคคล พระพุทธศักราช ๒๔๘๔

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ชื่อตัว” หมายความว่า ชื่อประจำบุคคล

“ชื่อย่อ” หมายความว่า ชื่อประกอบถัดจากชื่อตัว

“ชื่อสกุล” หมายความว่า ชื่อประจำวงศ์สกุล

“นายทะเบียน” หมายความว่า นายทะเบียนท้องที่ นายทะเบียนจังหวัด หรือนายทะเบียนกลาง ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ผู้มีสัญชาติไทยต้องมีชื่อตัวและชื่อสกุล และจะมีชื่อย่อก็ได้

มาตรา ๖ ชื่อตัวหรือชื่อย่อต้องไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธย พระนามของพระราชินี หรือราชทินนาม และต้องไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย

มาตรา ๗ ผู้ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ หรือผู้เคยได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์แต่ได้ออกจากบรรดาศักดิ์นั้นโดยมิได้ถูกถอด จะใช้ราชทินนามตามบรรดาศักดิ์นั้นเป็นชื่อตัวหรือชื่อย่อก็ได้

มาตรา ๘ ชื่อสกุลต้อง

(๑) ไม่พ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับพระปรมาภิไธยหรือพระนามของพระราชินี

(๒) ไม่ฟ้องหรือมุ่งหมายให้คล้ายกับราชทินนาม เว้นแต่ราชทินนาม
ของตน ของผู้ปกครอง หรือของผู้สืบสันดาน

(๓) ไม่ซ้ำกับชื่อสกุลที่ได้รับพระราชทานจากพระมหากษัตริย์ หรือ
ชื่อสกุลที่ได้จดทะเบียนไว้แล้ว

(๔) ไม่มีคำหรือความหมายหยาบคาย

(๕) มีพยัญชนะไม่เกินกว่าสิบพยัญชนะ เว้นแต่กรณีใช้ราชทินนาม
เป็นชื่อสกุล

มาตรา ๘ ผู้มีสัญชาติไทยผู้ใดประสงค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุล ให้ยื่นคำ
ขอต่อนายทะเบียนท้องที่ในท้องที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วย
การทะเบียนราษฎร

เมื่อนายทะเบียนท้องที่พิจารณาเห็นว่าชื่อสกุลที่ขอตั้งนั้น ไม่ขัดต่อพระราช
บัญญัตินี้ให้เสนอต่อไปตามลำดับจนถึงนายทะเบียนกลาง เมื่อได้รับอนุมัติจาก
นายทะเบียนกลางแล้ว ให้นายทะเบียนท้องที่รับจดทะเบียนชื่อสกุลนั้นและออก
หนังสือสำคัญแสดงการรับจดทะเบียนชื่อสกุลให้แก่ผู้ขอ

การปฏิบัติการตามมาตรา ๘ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดใน
กฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ชื่อสกุลที่ได้จดทะเบียนโดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่พระ-
ราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือเสมือนว่าได้จดทะเบียนแล้วตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑ ผู้จดทะเบียนตั้งชื่อสกุลจะอนุญาตให้ผู้มีสัญชาติไทยผู้ใดร่วม
ใช้ชื่อสกุลของตนก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ในท้องที่ตนมีชื่ออยู่
ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

การอนุญาตตามมาตรา ๑๑ จะสมบูรณ์ต่อเมื่อนายทะเบียนท้องที่ได้ออกหนังสือ
สำคัญแสดงการอนุญาตให้ใช้ชื่อสกุลให้แก่ผู้ที่จะใช้ชื่อสกุลนั้น

มาตรา ๑๒ หญิงมีสามี ให้ใช้ชื่อสกุลของสามี

มาตรา ๑๓ หญิงม้ายโดยการหย่า ให้กลับไปใช้ชื่อสกุลเดิมของตน

มาตรา ๑๔ หญิงม้ายโดยความตายของสามี ให้ใช้ชื่อสกุลของสามี

มาตรา ๑๕ ผู้อุปการะเลี้ยงดูเด็ก หรือเจ้าของสถานพวบบาล สถานสงเคราะห์ หรือสถานอุปการะเลี้ยงดูเด็ก ประสงค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลของเด็ก ซึ่งคนอุปการะเลี้ยงดูหรือเด็กแห่งสถานดังกล่าวซึ่งมีสัญชาติไทยแต่ไม่ปรากฏชื่อสกุลใช้ร่วมกันหรือแยกกัน ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ที่ผู้อุปการะเลี้ยงดูมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร หรือที่สถานดังกล่าวตั้งอยู่ และให้นำความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๖ ผู้มีชื่อตัวหรือชอรองอยู่แล้วประสงค์จะเปลี่ยนชื่อตัวหรือชอรอง ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ในท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร เมื่อนายทะเบียนท้องที่เห็นว่าชื่อตัวหรือชอรองที่ขอเปลี่ยนใหม่นั้นไม่ขัดต่อพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้อนุญาตและออกหนังสือสำคัญแสดงการเปลี่ยนชื่อให้

มาตรา ๑๗ ผู้มีชื่อสกุลอยู่แล้วประสงค์จะขอตั้งชื่อสกุลใหม่ ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ในท้องที่ที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และให้นำความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่นายทะเบียนสั่งไม่รับจดทะเบียนชื่อสกุล ผู้ขอจดทะเบียนชื่อสกุลมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียนต่อรัฐมนตรีภายในสามสิบวัน นับแต่วันทราบคำสั่งโดยยื่นอุทธรณ์ต่อนายทะเบียนท้องที่

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๑๘ ผู้ใดประสงค์จะใช้ราชทินนามของตน ของผู้บุพการีหรือของ
ผู้สืบสันดานเป็นชื่อสกุล ให้ยื่นคำขอต่อนายทะเบียนท้องที่ในท้องที่ตนมีชื่ออยู่
ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร แล้วให้นายทะเบียนท้องที่
นั้นเสนอต่อไปตามลำดับจนถึงนายทะเบียนกลาง

เมื่อนายทะเบียนกลางพิจารณาเห็นสมควร ให้เสนอรัฐมนตรีเพื่อนำความ
กราบบังคมทูล เมื่อได้รับพระบรมราชานุญาตแล้ว จึงให้นายทะเบียนท้องที่รับจด
ทะเบียนชื่อสกุลนั้น และออกหนังสือสำคัญแสดงการรับจดทะเบียนชื่อสกุลให้
แก่ผู้ขอ

มาตรา ๒๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราช-
บัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนกับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียม
ไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ส. ธนะรัชต์

นายกรัฐมนตรี

(๗๙ ร.จ. ๕ ตอนที่ ๑๐๔ (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๐๔)

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การจดทะเบียน การ
ขอเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อรอง ชื่อสกุลและการขอร่วมชื่อสกุลตามกฎหมายเดิม ยังไม่เป็นความสะดวก
และไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงเสียใหม่ เพื่อให้ได้รับความสะดวก
รวดเร็วและเป็นการเหมาะสมยิ่งขึ้น

๖

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) การออกหนังสือสำคัญแสดงการเปลี่ยน
ชื่อตัวหรือชื่อย่อ	ฉบับละ ๒๕ บาท
(๒) การออกหนังสือสำคัญแสดงการรับจด
ทะเบียนตั้งหรือเปลี่ยนชื่อสกุล	ฉบับละ ๕๐ บาท
(๓) การออกใบแทนหนังสือสำคัญตาม (๑)
หรือ (๒)	ฉบับละ ๕ บาท

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๐๖)

ออกตามความในพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติชื่อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ใดประสงค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลตามมาตรา ๕ หรือจะขอตั้งชื่อสกุลใหม่ตามมาตรา ๑๗ ให้ยื่นคำขอตามแบบ ข. ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอที่ตนมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

ข้อ ๒ ผู้อุปการะเลี้ยงดูเด็ก หรือเจ้าของสถานพยาบาลสถานสงเคราะห์ หรือสถานอุปการะเลี้ยงดูเด็ก ประสงค์จะจดทะเบียนตั้งชื่อสกุลของเด็กตามมาตรา ๑๕ ให้ยื่นคำขอตามแบบ ข. ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ ต่อนายทะเบียนท้องที่ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอที่ผู้อุปการะเลี้ยงดูเด็กมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านหรือสถานดังกล่าวตั้งอยู่

๓
ข้อ ๓ เมื่อนายทะเบียนท้องที่ได้รับคำขอตามข้อ ๑ หรือข้อ ๒ แล้ว ให้
ตรวจสอบคำขอกับรายการในทะเบียนบ้านและพิจารณาข้อสกุลขอ เมื่อเห็นว่าไม่
ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ ให้บันทึกความเห็นเสนอไปยังนาย-
ทะเบียนจังหวัดเพื่อเสนอนายทะเบียนกลางพิจารณาอนุมัติ

เมื่อได้รับอนุมัติจากนายทะเบียนกลางแล้ว ให้นายทะเบียนท้องที่รับจด
ทะเบียน และออกหนังสือสำคัญแสดงการรับจดทะเบียนข้อสกุลหรือคงข้อสกุล
ใหม่ แล้วแต่กรณีตามแบบ ข. ๒ ทำกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๔ ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ดังนี้

- (๑) การออกหนังสือสำคัญแสดงการเปลี่ยน
ชื่อตัวหรือชื่อย่อ ฉบับละ ๒๕ บาท
- (๒) การออกหนังสือสำคัญแสดงการรับจด
ทะเบียนตั้งหรือเปลี่ยนข้อสกุล ฉบับละ ๕๐ บาท
- (๓) การออกใบแทนหนังสือสำคัญตาม (๑)
หรือ (๒) ฉบับละ ๕ บาท

ความในข้อ ๔ นี้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ.
๒๕๑๓) ลง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๖

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

(๔๐ ร.จ. ๔ ตอนที่ ๓๑ ลงวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๐๖)

หมายเหตุ: - เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการประกาศใช้
พระราชบัญญัติข้อบุคคล พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียน
ตั้งข้อสกุลตามพระราชบัญญัติและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามกฎหมาย

คำขอ

แบบ ข. ๑

รับวันที่.....

เลขรับ.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน นายทะเบียนท้องที่.....

ด้วยข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี สัญชาติ.....

บิดาชื่อ.....มารดาชื่อ.....อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

ตรอก หรือซอย.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ข้าพเจ้ามีความประสงค์.....

ขอได้โปรดดำเนินการให้แก่ข้าพเจ้าตามความประสงค์ด้วย

(ลายมือชื่อ).....

(.....)

เสนอ นายทะเบียนท้องถิ่น หรือ นายทะเบียนอำเภอ

เพื่อตรวจสอบรายการในคำขอของผู้ขอ ถูกต้องตรงกับทะเบียนบ้านหรือไม่

(ลายมือชื่อ).....

(.....)

นายทะเบียนท้องที่

เสนอ นายทะเบียนท้องที่

ได้ตรวจสอบคำขอกับทะเบียนบ้านแล้วปรากฏว่า

๑. ผู้ขอมีอายุ.....ปี สัญชาติ.....บิดาชื่อ.....

มารดาชื่อ.....อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....

ตรอก หรือ ซอย.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัด.....

๒. ผู้ขอไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านตามคำขอข้างต้น

(ลายมือชื่อ).....

นายทะเบียนท้องถิ่น หรือ นายทะเบียนอำเภอ

คำสั่ง

นายทะเบียนท้องที่

เล่มที่.....ฉบับที่.....

แบบ ข. ๒

เล่มที่.....ฉบับที่.....

แบบ ข. ๒

ทะเบียนขอสกุล

หนังสือสำคัญฉบับใหม่เพื่อแสดงว่า

อำเภอ.....จังหวัด.....

ชื่อ.....ชื่อสกุลเดิม.....

บิดาชื่อ.....มารดาชื่อ.....

อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ควน หรือ ซอย.....

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ได้จดทะเบียน.....

ซึ่งนายทะเบียนกลางอนุมัติความหนังสือ.....ฉบับที่.....

ลายมือชื่อผู้จดทะเบียนและออกหนังสือสำคัญ.....

(.....)

นายทะเบียนท้องที่

ว่านายทะเบียนและออกหนังสือสำคัญ.....

ลายมือชื่อผู้รับหนังสือสำคัญ.....

วันที่.....

อยู่บ้านเลขที่.....ถนน.....ควน หรือ ซอย.....

หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

บิดาชื่อ.....มารดาชื่อ.....

ได้จดทะเบียน.....

นายทะเบียนท้องที่ได้จดทะเบียนให้แล้ว

ขออวยพรให้ครอบครัวของลูกมีแต่ความสุขความเจริญตลอด

กาลนาน

ท้าวท้าว.....

ให้ไว้ ณ วันที่.....

(.....)

นายทะเบียนท้องที่

ประทับตราประจำตำแหน่งเป็นสำคัญ

ผู้เขียน